

Utbildningsinspektion i Astradskolan, förskoleklass och grundskola skolår 1–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av genomförandet.....	4
Bedömning av förutsättningarna	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Astradskolan den 23–25 januari 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Ljungby kommun och Astradskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Astradskolan intervjuades elever, skolledning, personal, elevvårdsteam samt föräldrar med barn i olika skolår. Inspektörerna besökte lektioner i de flesta klasserna. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Astradskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	58
Förskoleklass	17
Grundskola	710
Obligatorisk särskola	1

Astradskolan är en F–9 skola med cirka 710 elever. Flertalet av eleverna går i skolans senare år. Skolan är organiserad i fyra arbetsenheter. En arbetsenhet omfattar förskoleklass till och med skolår 5. De tre övriga omfattar skolår 6–9. Arbetsenheterna leds av en arbetslagsledare som tillsammans med ansvarig rektor utgör skolans ledning.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Astradskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att verksamheten på Astradskolan är av godtagbar kvalitet. Arbetet med normer och värden är prioriterat på skolan och samtliga klasser arbetar med detta. Uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling är god och skolan använder sig av ett kommungemensamt system. Elevvårdsarbetet genomförs på ett bra sätt och specialpedagoger och speciallärare ger eleverna stöd bland annat i den studiegård som finns på skolan. Alla klasser har någon form av rörelse varje dag. Skolans hemsida ger god information till föräldrar och elever och skolans bibliotek används frekvent och det finns god tillgång till datorer. Skolan har upprättat individuella utvecklingsplaner för varje elev.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- De åtgärder skolan har vidtagit för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier eller kränkningar har inte haft avsedd effekt. Ytterligare åtgärder måste vidtas. (7 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Särskilt stöd ges inte till alla de elever som är i behov av det (4 kap. 1 § skollagen, 5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör utveckla elevernas möjlighet till inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer.
- Skolan bör utveckla samverkan mellan skola, skolbarnsomsorg och förskoleklass samt mellan skolår 1–5 och skolår 6–9.
- Skolan bör utveckla samverkan med föräldrarna.
- Skolledningens ansvarsfördelning bör tydliggöras.

- Skolan bör utveckla arbetet med elevens val så att eleverna har en större möjlighet till breddning och fördjupning ur ett allsidigt urval av skolans ämnen.
- Vid kränkningar bör skolan skyndsamt informera de inblandades vårdnadshavare.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen och de nationella kursplanerna.

Normer och värden

Det råder i stort sett en god stämning på Astradskolan. Förhållandet mellan eleverna och mellan de vuxna och eleverna är i stort sett gott och präglas mestadels av ömsesidig respekt. Ljudnivån kan vara hög i klassrummen och samtalstonen livlig men i allt detta råder mestadels en god stämning och en möjlighet för läraren att föra en diskussion med eleverna där alla kan komma till tals. Mobbning och andra former av kränkande behandling förekommer dock på skolan. Både elever, föräldrar och lärare berättar om detta och säger att det finns elever som beter sig respektlöst både mot andra elever och mot lärare. Det finns också elever som känner sig utanför och mobbade. Några elever berättade för inspektörerna om dagliga kränkningar mellan elever och mellan elever och lärare. Skolan använder sig av enkäter för att mäta resultatet av normer och värden på skolan och resultatet visar att det finns elever som känner sig utanför, är utsatta för kränkningar, blir mobbade och känner att det är svårt att kontakta någon vuxen. Resultatet visar också att de flesta eleverna trivs på sin skola och känner sig trygga. Rektorn menar att resultatet, när det gäller normer och värden, har blivit bättre vid en jämförelse över en längre tidsperiod. Vid intervju med de lärare som undervisar i skolans tidigare år framkommer det att de är medvetna om att det förekommer kränkningar, men menar att det inte förekommer så många kränkningar i de tidigare skolorna. Inspektörerna bedömer att stämningen på Astradskolan i stort sett är godtagbar och att de flesta eleverna är trygga men att ytterligare åtgärder måste vidtas för att förhindra att elever utsätts för diskriminering och annan form av kränkningar.

Kunskaper

Elevernars kunskapsresultat i skolans senare år är goda. De flesta eleverna når målen på de nationella ämnesproven i svenska, engelska och matematik.

Tabell 1. Resultat nationella ämnesprov i skolår 9 läsåret 2005/06

	Antal elever	Har uppnått målen	Har ej uppnått samtliga delmål	Har ej uppnått målen
Matematik	184	91 %	5 %	4 %
Svenska	184	83 %	14 %	3 %
Engelska	184	92 %	5 %	3 %

Källa: Skolverkets statistik

Läsåret 2005/06 hade skolan 8 elever som inte var behöriga till nationellt program i gymnasieskolan. Skolans genomsnittliga meritvärde var 204,3. Detta skall jämföras med kommunens värde som var 204,4 och rikets värde som var

206,8. Pojkarnas meritvärde var 193,0 och flickornas 217,6. Av eleverna var 95,7 procent behöriga till nationellt program i gymnasieskolan och 82,6 procent nådde målen i samtliga ämnen. 8,2 procent av eleverna har inte nått målen i två eller flera ämnen.

Elevernas kunskapsresultat på de nationella ämnesproven i skolans tidigare skolår är också goda. Samtliga eleverna i skolår 5 når målen på de nationella ämnesproven i svenska och engelska och de flesta når målen i matematik (Läsåret 2005/06). Lärarna säger också att de är bra på att följa upp elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Dokumentationen skrivs in i ett kommungemensamt system. Även uppföljning av de sociala målen görs. Dokumentationen använd sedan vid de utvecklingssamtal som genomförs. Inspektörerna bedömer att skolans uppföljning och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling är god. Elevernas kunskapsresultat är överlag goda. Inspektörerna utgår ifrån att skolan analyserar skillnaden mellan pojkarnas och flickornas meritvärde.

Sammanfattning

Elevernas kunskapsresultat är goda och skolan har god uppföljning av elevernas kunskapsutveckling. Det förekommer både mobbning och kränkningar på skolan men de flesta eleverna känner sig trygga och trivs på sin skola och förhållandet mellan eleverna och mellan eleverna och de vuxna är mestadels gott, men åtgärder måste vidtas för att förhindra att elever utsätts för diskriminering och annan form av kränkningar.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Värdegrundsarbetet

I läroplanen för det obligatoriska skolväsendet står det att skolan skall främja förståelse för andra människor samt elevernas förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling skall präglade verksamheten och ingen i skolan skall utsättas för mobbning. I Astradskolans arbetsplan betonas vikten av att alla vuxna tar ansvar och är goda förebilder. Att arbeta för trygghet och att visa respekt för varandra är ledord för verksamheten. Skolan skall arbeta med att förankra grundläggande demokratiska värderingar och verka för att demokratiska arbetsformer kommer till uttryck i den dagliga verksamheten. Diskussionen kring skolans värdegrund skall hela tiden hållas levande och samtliga klasser arbetar med ett projekt som heter "Livsviktigt". Projektets syfte är att utveckla elevernas sociala kompetens och stärka deras självkännet och förmåga till empati. Vid besöket arbetade klasserna med ett toleranstema. Ett tema som löper under flera år och som avslutas med en "toleransresa" till t.ex. ett koncentrationsläger. Inspektörerna bedömer att det förebyggande arbetet med normer och värden på skolan är gott men med beaktande av förekomsten av kränkande behandling bör det förebyggande arbetet ytterligare förstärkas.

Från och med den 1 april 2006 skall varje verksamhet ha en likabehandlingsplan, enligt lagen (SFS 2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Planen skall syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen skall planerade åtgärder redovisas. Planen skall årligen följas upp och ses över. Vid inspektionsbesöket hade skolan upprättat en likabehandlingsplan. Planen behandlade dock inte kränkningar mellan vuxen och elev. Skolan har sedan inspektionen omarbetat sin likabehandlingsplan och idag omfattar planen alla former av kränkande behandling.

Enligt Astradskolans likabehandlingsplan informeras mobbarens vårdnadshavare först efter avslutat arbete medan den utsattes vårdnadshavare informeras löpande under arbetets gång. Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet (Lpo94) avsnitt 2.8 Rektors ansvar framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att kontakt upprättas med hemmen om det uppstår problem och svårigheter för eleven i skolan.

Inspektörerna bedömer att skolan vid kränkningar skyndsamt bör informera de inblandades vårdnadshavare.

Arbetsmiljö och delaktighet

I såväl grundskoleförordningen som i läroplanen är delaktighet, inflytande och ansvar för elever och också föräldrar centrala begrepp. På skolan finns det två elevråd. Elevråden träffas en gång per månad och har enligt eleverna ett omfattande arbete och initierar många gemensamma aktiviteter. Eleverna säger också att de har en god möjlighet till inflytande via elevråden och att skolledningen lyssnar på dem och beaktar deras synpunkter.

I övrigt har inte eleverna något större inflytande. Vid samtal med eleverna säger de att undervisningen mestadels är enahanda och att de gör vad lärarna säger och inte tänker så mycket på att de har rätt till inflytande. Under de samtal som inspektörerna hade framkom dessutom att inflytandet över undervisningens innehåll och arbetsformer avtar i takt med stigande ålder och mognad. I den utvärdering som skolan gjort framkommer att eleverna tycker att vissa lärare är bättre än andra på att låta eleverna vara med och bestämma. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla elevernas möjlighet till inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer och att elevernas möjlighet till inflytande bör öka i takt med ålder och mognad.

På skolan finns ett föräldrasamråd. Vid samtal med föräldrarna ger de en negativ bild av möjligheten till samverkan med skolan. Flera av föräldrarna menar att det som diskuteras på rådet inte förs vidare och att det inte händer något. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla samverkan med föräldrarna.

Betyg och bedömningar

Kvalitetssäkring av betyg görs ämnesvis i grupper på skolan. Man samarbetar också med andra skolor för att säkra en likvärdig betygssättning. Skolan har också utarbetat lokala betygskriterier. I den årliga utvärdering av verksamheten som skolan genomför har man undersökt elevernas inställning till betygssättning och information om betygskriterier. En del elever tycker inte eller vet inte om man blir informerad om betygskriterierna medan andra säger att de har blivit informerade. Det finns också elever som säger att betygen inte sätts rätt-

vist eller att lärarna inte följer betygskriterierna. Skolan har analyserat resultatet och satt in åtgärder för att förbättra detta. Inspektörerna bedömer att det på skolan finns en medvetenhet om vikten av likvärdig betygssättning samt att insatser görs för att uppnå detta.

Målstyrning

Skolan har under en längre tid arbetat med konkretisering och förtydligande av de mål som finns för utbildningen. Skolan har också utarbetat lokala kursplaner. Föräldrarna känner till att det finns mål för utbildningen och att lärarna diskuterar dessa inför proven. De säger också att de blivit mer medvetna om målen i och med att skolan tagit kommunens databassystem i bruk. Däremot har inte eleverna i de tidigare skolåren någon större kunskap om målen för utbildningen. De känner inte till att det finns mål i alla ämnen. Lärarna berättar dock att de försöker prata om målen och att detta blir särskilt tydligt då de jobbar tematiskt. Eleverna i skolans senare år vet att det finns mål och att man kan gå in på Internet och läsa om målen om man är intresserad. De berättar också att de får papper med målbeskrivningar i de olika ämnena men tycker att det är svårt att förstå. Inspektörerna utgår ifrån att skolan strävar efter att på ett bättre sätt hålla målen för utbildningen levande under arbetets gång.

Innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen

Skolan deltar i försöket att arbeta utan timplan i grundskolan och strävar efter att undervisningen skall vara planerad i samverkan mellan lärare och elever i arbetslaget. Elevernas naturliga nyfikenhet, fantasi och kreativitet skall tas tillvara. Varje lärare är också mentor för ett antal elever och träffar dessa vid två tillfällen per vecka. Vid träffarna skall aktuell information ges samt möjlighet för eleverna till såväl planering av veckans arbete som uppföljning av detta. Vid de observationer av undervisningen som genomfördes vid inspektionen gavs exempel på både temainriktad, individanpassad och varierad undervisning. Eleverna jobbade enskilt eller i grupp och var mestadels aktiva.

Samverkan

I läroplanen står det att samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem skall utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Några av fritidshemsverksamhetens lokaler ligger en bit från skolan. Lärarna säger att det trots de åtskilda lokalerna förekommer samverkan mellan skola, skolbarnsomsorg och förskoleklass. De betonar dock att det är viktigt för förskoleklassen att känna trygghet och de är därför restriktiva med samverkan med skolan. Lärarna berättar också att det finns två skolor i Astradskolan och menar att det inte förekommer någon större samverkan mellan skolår 1–5 och skolår 6–9. De säger att de saknar detta och hoppas på den pedagogiska samverkan och ämnessamverkan som är på gång på skolan. Inspektörerna bedömer att samverkan mellan skola, skolbarnsomsorg och förskoleklass samt mellan skolår 1–5 och skolår 6–9 bör utvecklas.

Stöd

Skolans bibliotek och studiegård utgör bas för stöd och svenska som andraspråk på skolan. Elevvårdsteamet består av kurator, skolsköterska, skolläkare, specialpedagoger, studie- och yrkesvägledare samt elevassistenter. Teamet genomför regelbundet screening och de olika tester som är kommungemensamma. Stödinsatserna föregås av utredningar genomförda av specialpedagoger i specialpedagogiska teamet. Åtgärdsprogram upprättas för de elever som är i

behov av särskilt stöd. I allt arbete med stöd betonas att klassen är elevens grundtillhörighet. Vid samtal med elevvårdsteamet, lärarna och skolledningen säger dessa att de resurser som är avsatta för att stödja elever i behov av särskilt stöd inte räcker och att alla elever inte får det stöd de har rätt till. Inspektörerna bedömer att stöd inte ges till alla de elever som är i behov av det.

Skolledning och kvalitetsredovisning

På skolan finns tre rektorer. En av rektorerna är samordnande rektor med ett övergripande ansvar för verksamheten. Ansvar för de olika arbetslagen på skolan är fördelat mellan de olika rektorerna på ett sådant sätt att det blivit otydligt för framför allt eleverna, som säger att de inte vet vem som är deras rektor. Inspektörerna bedömer att skolledningens ansvarsfördelning bör tydliggöras.

Enligt skolledningen är ledningsgruppens ansvar att ge personal, elever och föräldrar stöd i att utveckla skolan i enlighet med de styrdokument som föreligger. Vid samtal med lärarna säger dessa att rektorerna i stort är väl förtrodda med den dagliga verksamheten men att rektorerna är tvungna att lägga större fokus på skolans senare år än på de tidigare. Detta har lett till att lärarna som arbetar med de yngre eleverna anser sig sakna pedagogisk ledning. Inspektörerna utgår ifrån att skolledningen diskuterar det pedagogiska ledarskapet och på vilket sätt det kan utvecklas. En av rektorerna har genomgått den statliga rektorsutbildningen.

Kvalitetsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen, omfattande, heltäckande och används i det systematiska kvalitetsarbetet. Underlaget till redovisningen får skolan både från de enkäter som regelbundet genomförs och från diskussioner i de olika grupper som finns på skolan. Hela personalen deltar i arbetsgrupper vid upprättandet av kvalitetsredovisningen och lämnar underlag till ledningsgruppen som sammanställer detta.

Sammanfattning

Diskussionen kring normer och värden hålls hela tiden levande på skolan och samtliga klasser arbetar med detta. Skolans likabehandlingsplan har omarbetats sedan inspektionen och omfattar idag alla former av kränkningar. Skolan bör skyndsamt informera de inblandades vårdnadshavare vid kränkningar.

Elevernas möjlighet till inflytande över undervisningens innehåll bör utvecklas. Skolan har upprättat individuella utvecklingsplaner för samtliga elever.

Samverkan mellan skola, skolbarnsomsorg och förskoleklass samt mellan skolår 1–5 och skolår 6–9 bör utvecklas. Stöd ges inte till alla de elever som är i behov av det. Skolledningens ansvarsfördelning bör tydliggöras.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning

Elevens val är en del av undervisningen som är avsedd att ge eleverna en möjlighet till breddning eller fördjupning i något eller några ämnen. Eleverna

skall enligt förordningen erbjudas ett allsidigt urval av skolans ämnen. Elevens val förekommer inte i skolans tidigare år. I skolans senare år har eleverna i några arbetslag möjlighet att välja vad de vill arbeta med under den arbetspass-tid (AP-tid) eller under den individuella studietiden (IS-tid) som ligger utspridd under veckan. Eleverna berättar dock att de under AP-tiden och IS-tiden i huvudsak arbetar med att göra sina läxor eller att göra färdigt det de inte hunnit med. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla arbetet med elevens val så att eleverna har en större möjlighet till breddning och fördjupning ur ett allsidigt urval av skolans ämnen.

Materiella resurser

Datortillgången på skolan är god och datorerna är uppkopplade mot Internet. Skolans bibliotek som har en god tillgång på både skönlitteratur och faktaaliteratur används frekvent och lärare och elever säger att de utnyttjar biblioteket ofta och lärarna betonar vikten av att eleverna har goda möjligheter att läsa böcker.

Personal

Det finns 8,3 lärare per 100 elever på skolan. Det skall jämföras med riksgenomsnittet för samtliga huvudmän inom grundskolan som är 8,2 lärare per 100 elever (Skolverkets statistik för läsåret 2005/06). De flesta lärarna har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Sammanfattning

Skolan bör utveckla arbetet med elevens val så att eleverna har en större möjlighet till breddning och fördjupning ur ett allsidigt urval av skolans ämnen. De flesta lärarna har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver och tillgången på datorer och läromedel är god. Skolans bibliotek används frekvent och tillgången på böcker är god.

Datum	Ort
2007-06-12	Lund

Arne Huseby
Anita Lindholm